

[III m 2]

QUANTAS RERUM metrum secundum quod dicitur Pindaricum de quo habitum est supra libro primo metro quinto. In hoc autem metro, quia dixerat supra quod ^uvis nature facit quod intencio hominum semper tendit in bonum, commendat¹ ^uvim nature quantum ad hoc quantumcumque res abducatur assuefacione ^uvel ^uviolencia ad aliquid quod est preter naturam tamen sibi dimissa redit ad id quod ^uconvenit sibi secundum naturam. Et circa hoc tria facit. Primo dat suam intencionem. Secundo manifestat propositum quatuor exemplis ibi (7) QUAMVIS PENI. Tercio concludit ita generaliter esse in omnibus ibi (34) REPETUNT PROPRIOS. Dat ergo intencionem suam dicens (5) PLACET scilicet mihi Philosophie PROMERE id est manifestare CANTU ARGUTO id est sonoro (6) LENTIS FIDIBUS id est cordis producte sonantibus: tales enim corde concordant isti metro. Hec² fidis enim² idem est quod corda cythare. (1) QUANTAS HABENAS id est naturales inclinaciones RERUM (2) NATURA POTENS id est potestas nature FLECTAT scilicet ab hiis que assuefacione ^uvel ^uviolencia fiunt ad id quod ^uconvenit secundum naturam FLECTAT inquam LEGIBUS QUIBUS PROVIDA id est ipsa natura ^uprovidens unde patet quod loquitur de natura naturante scilicet Deo

---

-----
 1 commendat RPO contendat J / 2 hec fidis enim RO fidis enim P
 hec fidis J /

(3) SERVET ORBEM et ^u vocat leges determinaciones ^u vel proprietates cuiuslibet rei consignatas a Deo in natura (4) STRINGATQUE scilicet natura LIGANS SINGULA INRESOLUTO NEXU id est proporcione indissolubili. Deinde cum dicit (7) QUAMVIS PENI manifestat propositum suum per exempla quatuor quorum primum est de quadrupedibus puta de leonibus, unde dicit QUAMVIS LEONES PENI id est domestici ^u vel Peni id est Libici. Secundum enim Ysidorum ³ Ethymologiarum libro nono capitulo de ^u vocabulis gencium Peni sunt Cartaginenses. ² Est autem Cartago civitas ^u Libie. Leones autem de Libia facilius domesticantur ut dicitur (7-8) GESTENT PULCRA VINCULA (9) CAPTENTQUE ESCAS DATAS MANIBUS scilicet magistri METUANTQUE TRUCEM id est crudelem magistrum (10) SOLITI FERRE id est pacienter sustinere VERBERA (11) SI CRUOR TINXERIT HORRIDA ORA (12) ANIMI OLIM RESIDES id est ociosi et quieti REDEUNT scilicet ad innatam crudelitatem (13) MEMINEREQUE SUI id est sue nature GRAVI FREMITU LAXANT COLLA NODIS SOLUTIS id est ^u solvendo ^u vincula sua (15) PRIMUSQUE IMBUIIT id est recipit ^u vel experitur IRAS DOMITOR LACER id est laceratus CRUENTO DENTE. Sensus est: quantumcumque leo domesticetur et ^u assuefacione abducatur a naturali crudelitate, si alliciatur cruore ^u vel sanguine redit ad naturalem crudelitatem. Deinde cum dicit (17) QUE CANIT ponit

2 ~~IX~~ ~~116~~
 3 Ysid(orum) RPO ysider(e) J / 4 hora J / 5 et RPO om. J /

Should be
in CAPS

secundum exemplum de ^uvolatilibus puta de ^uave dicens (18) ALES
 QUE GARULA CANIT ALTIS RAMIS CLAUDITUR ANTRO CAVEE⁶ scilicet ut
 ibi ad solacium hominum domesticetur (19) HUIC scilicet ^uavi
 LICET CURA LUDENS HOMINUM MINISTRET POCULA ILLITA id est linita
 MELLE poculum est ^uvas de quo potatur quod linitur melle ut aqua
 sit dulcior quam bibit ^uavis (20) LARGASQUE DAPES STUDIO DULCI
 quia delectantur homines ^uservire talibus ^uavis (22) SI TAMEN
^uavis illa SALIENS TECTO id est ex tecto ARTO VIDERIT GRATAS
 UMBRAS NEMORUM, (24) PROTERIT PEDIBUS ESCAS SPARSAS TANTUM MESTA
 scilicet quia detenta fuit SILVAS REQUIRIT SILVAS DULCI VOCE
 SUSURRAT id est susurrando appetit. Sensus est quod ^uavis que
 preter naturam domesticatur quantumcumque deliciis hominum foveatur
 tamen habita oportunitate redit ad naturalem ^usilvestritatem. Deinde
 cum dicit (27) VALIDIS ponit tertium exemplum in ^uvegetabilibus
 puta de ^uvirga crescente dicens (27-28) VIRGA ACTA id est coacta
 VALIDIS VIRIBUS scilicet alicuius hominis incur^uvantis eam FLECTIT
 PRONUM CACUMEN (29) HANC scilicet ^uvirgam SI DEXTRA CURVANS (30)
 REMISIT SPECTAT CELUM RECTO VERTICE quasi diceret deposita
^uviolencia⁷ redit ad naturalem rectitudinem. Deinde cum dicit
 (31) CADIT HESPERIAS ponit quartum exemplum in celestibus
 corporibus et loquitur in hoc exemplo more poetarum qui fingeant

---

6 cave J / 7 ^uviolencia J /

solem tempore ^uvespertino descendere in Oceanum ut ibi ^ulavaretur
 alludentes ei quod apparet ruditati hominum. Unde dicit (31)
 PHEBUS id est sol CADIT IN UNDAE HESPERIAS id est occidentales
 (32) SED SECRETO TRAMITE quia motus eius sub terra non apparet
 nobis RURSUS (33) FLECTIT CURRUM⁸ de curru solis dictum est
 supra libro secundo⁹ metro tercio AD SOLITOS ORTUS. Deinde cum
 dicit (34) REPETUNT docet idem¹⁰ esse generaliter in omnibus
 dicens quod QUEQUE REPETUNT PROPRIOS RECURSUS id est suos
 naturales motus -QUE pro et (35) SINGULA GAUDENT SUO REDITU id
 est redeundo ad id quod ^uconvenit sibi secundum naturam NEC ORDO
 TRADITUS scilicet per ^uassuefactionem ^uvel ^uviolenciam MANET ULLI
 NISI QUOD FINE IUNXERIT ORTUM id est nisi redeat ad suum
 naturale principium tanquam ad finem (38) STABILEMQUE ORBEM
 id est reciprocacionem coniungendo finem¹¹ principio in quo
 stabilitur quiescit SUI FECERIT talem orbem facit qui procedens
 a ¹²Deo tanquam principio transit sic per temporali¹² quod redit
 ad Deum tanquam finem.¹³

 -----
 8 currum RPO cursum J / 9 secundo RPO primo J / 10 idem RPO id J /
 11 finem RPO fine J / 12 ~~a RO et ( ) J~~ (in quo stabilitur . . .
 tanquam principio om. P) / 13 finem RPO ad finem J /